

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Auris Hildernisseschool SO

**Excellentieprofiel
Leren leren en leren denken.**

Juryrapport Excellente Scholen

**Geldigheid predicaat:
1 juli 2023 tot 1 juli 2026**

Datum vaststelling: 1 juli 2023

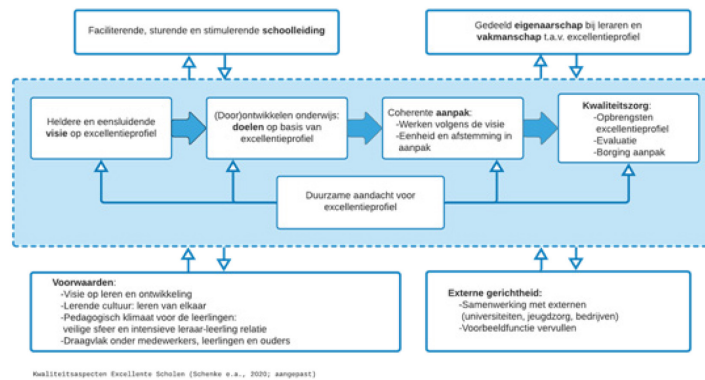
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Conclusie & samenvatting	4
3.	Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten	5
4.	Procedure	10

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de kwaliteitsaspecten uit het schema waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende kwaliteitsaspecten zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- het excellentieprofiel vanuit de visie op leren en ontwikkelen,
- (door-)ontwikkelen onderwijs,
- (coherente) aanpak,
- kwaliteitszorg (meetbare en merkbare resultaten, evaluatie en borging)
- externe gerichtheid en kennisdeling.

2. Conclusie & samenvatting

De jury is van oordeel dat Auris Hildernissesschool het predicaat Excellente School 2023-2026 voor speciaal onderwijs toekomt.

De jury is onder de indruk van de bevologenheid van het team. Alle collega's dragen het 'leren leren en leren denken' uit, vanuit *Thinking for Learning*. Teamleden willen zich blijven ontwikkelen. Daarvoor vragen zij aan elkaar en aan de leerlingen feedback via de tools van Thinking for Learning. Deze feedback gebruiken zij om betere lessen te ontwikkelen en beter aansluiting te vinden bij de leerlingen, die daardoor meer leren.

De pedagogische driehoek ouder-kind-school komt op de duidelijk naar voren. Ouders zijn erg enthousiast over de manier waarop er op school wordt gewerkt. Leerlingen worden echt gezien en ouders voelen zich gehoord. De school houdt ouders goed op de hoogte, onder andere via blogs die gedeeld worden met alle ouders. En het personeel praat mét leerlingen, niet over leerlingen.

Op beleids- en teamniveau heeft de school Thinking for Learning zichtbaar geïntegreerd. De implementatie binnen het team is volledig doorgevoerd, met ondersteuning vanuit de IJsselgroep. De school heeft een duidelijke visie en heeft korte- en langetermijndoelen gesteld. Alle teamleden zijn geschoold en de schoolleiding zorgt ervoor dat het leren van en met elkaar tot stand komt tijdens vergaderingen en studiedagen. De coördinator Thinking for Learning zorgt onder andere voor observaties en sturing op dit proces.

De schoolleiding en teamleden verwoorden duidelijk de visie om leerlingen competent te maken in het zich aanpassen aan de veranderde maatschappij en hierbij kritisch en nieuwsgierig te blijven.

De Auris Hildernissesschool is in het 'leren leren en leren denken' nog erg gericht op de eigen leerlingen en op de eigen organisatie, maar mag dit met trots ook meer extern opzoeken. Ouders en leerlingen zijn heel tevreden over de school. Het profiel van deze school kan gedeeld worden binnen het speciaal én binnen het regulier onderwijs en kan als voorbeeld dienen voor andere scholen.

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Speciaal onderwijs
Naam school	Auris Hildernisschool
Brin	01JO OKE09 SO
Plaats	Rotterdam
Bestuur	Koninklijk Auris

3.1 Visie

Omgaan met de veranderende maatschappij

Het excellentieprofiel 'leren leren en leren denken' gaat ervan uit dat – door te leren leren en te leren denken – je competent wordt om je aan te passen aan de veranderende samenleving. En als je competent bent, kun je ook je verantwoordelijkheid nemen om te participeren. Een mooie invulling van eenentwintigste-eeuwse vaardigheden. De school koos ervoor om – naast een intensief, specialistisch taalaanbod – intensief aan de slag te gaan met Thinking for Learning. Dit concept biedt ruimte voor het ontplooiën van eigen talent, eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij kinderen en leerkrachten, integratie van zaakvakken en de methode is niet leidend, maar wordt gebruikt als bron. Thinking for Learning is een innovatief en beproefd concept waarin 'leren leren en leren denken' centraal staat.

De leerlingen op de Auris Hildernisschool hebben allemaal een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Dit betekent dat zij moeite hebben taal te gebruiken en te begrijpen. Door Thinking for Learning als didactisch concept in te zetten binnen het gespecialiseerd onderwijs – aan leerlingen met onderwijsbehoeften op het gebied van taalontwikkeling – ontstaat meer focus in de didactiek en in het leerproces voor 'talige' aspecten die het leren bevorderen.

Stimuleren van eigen verantwoordelijkheid

De Auris Hildernisschool heeft sinds 2018 onder begeleiding van een externe partij gewerkt aan de participatie van de leerlingen in de eenentwintigste-eeuwse samenleving. Hierbij legde de school de focus op Thinking for Learning. Dit concept nodigt leerlingen uit om betekenis te geven aan leerinhouden, kritisch te denken en nieuwsgierig te worden én te blijven. Thinking for Learning stimuleert hen hun eigen ideeën te ontwikkelen, samen te werken en na te denken over het leren zelf. De focus ligt op reflecteren, doorzetten en groeien. Door te werken met Thinking for Learning, doet de school bij de leerlingen een intensiever beroep op het verwoorden van hun denkprocessen. Dat is belangrijk voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis, omdat deze processen bij hen vaak anders verlopen en meer gestimuleerd moeten worden om te ontwikkelen.

De leerkrachten geven de leerlingen de benodigde kennis, houding en vaardigheden mee die ze nodig hebben om te kunnen meedoen in de samenleving. Alle leerkrachten op de Auris Hildernissesschool zijn geschoold in de methodiek van Thinking for Learning. Met behulp van Thinking for Learning leren leerlingen kritisch denken. Dit leidt tot autonomie, geeft mogelijkheden om het perspectief van anderen te kunnen innemen en eigen beslissingen te kunnen nemen. Zoals een teamlid het mooi verwoordde: "Thinking for Learning is niet alleen voor school, het is voor het hele leven".

3.2 Doelen

Voor nu en in de toekomst

Het belangrijkste doel van 'leren leren en leren denken' is om de leerlingen tools mee te geven die ze niet alleen op school gebruiken en kunnen toepassen, maar ook meenemen naar huis en naar de vervolgschool. Het uitgangspunt van de Auris Hildernissesschool is dat leerlingen doorstromen naar het regulier onderwijs. De meeste leerlingen blijven 2 tot 3 jaar op de Auris Hildernissesschool en stromen daarna uit. De school wil de leerlingen het 'leren leren en leren denken' meegeven als een geïntegreerd aanbod. De school geeft aan de implementatiefase al doorlopen te hebben; zij werkt al 7 jaar met Thinking for Learning. De focus ligt nu op de borging ervan.

Vergroten van eigenaarschap bij leerlingen

De Auris Hildernissesschool heeft een heldere visie op de korte- en langetermijndoelen, met een duidelijke overeenkomst tussen deze doelen. Namelijk: leerlingen voorbereiden op hun toekomst in een 'talige' wereld. De school wil de leerlingen afleveren als communicatieve, redzame, geïntegreerde en verantwoordelijke burgers. De leerlingen worden sterk gestimuleerd in hun eigen verantwoordelijkheid; die is onder andere terug te zien in de leerlingenraad. Deze leerlingenraad bestaat uit leerlingen uit groep 3 tot en met groep 8. Zij denken mee over onderwerpen als de aanschaf van schoolboeken en de besteding van het budget van het schoolontbijt. De school vindt het belangrijk dat de leerlingen inzicht hebben in hun eigen manier van werken. Door middel van Thinking for Learning leren leerlingen verbindingen te leggen en te reflecteren. Daarnaast zien teamleden dat leerlingen kritischer worden op zichzelf. Ze nemen vaker hun verantwoordelijkheid, niet alleen op school maar ook thuis. "Je doet iets wat goed voor jou is." De school werkt ernaartoe dat dit gevoel van eigenaarschap toeneemt bij leerlingen, zodat zij verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leren. Voor de lange termijn hoopt de school dat leerlingen het 'leren leren' en het reflecteren meenemen naar het voortgezet onderwijs. Door het vergroten van de bewustwording van het eigen denkproces en het kritisch en creatief denken, leren leerlingen optimaal te participeren in de maatschappij.

Groeiproces

"De implementatie van Thinking for Learning, Project Based Learning (PBL) en de vreedzame school is een groeiproces geweest", geven de teamleden enthousiast aan. Voorbeelden van dit groeiproces zijn dat leerlingen meer verantwoordelijkheden kregen en leerden om elkaar onderling aan te spreken. Een ander voorbeeld is de gedeelde verantwoordelijkheid die leerlingen kregen voor hun klas. Belangrijk hierbij is dat de leerkracht woorden geeft aan de processen. Dit gebeurt door focuspunten met de leerlingen te bespreken; daarbij geeft de leerkracht aan wat tijdens een les extra aandacht heeft. Deze focuspunten zijn helpend en ondersteunend voor de leerlingen. Tijdens evaluatie van de les kijkt de leerkracht – met behulp

van reflectiekaarten of een targetbord – naar hoe het is gegaan met de afgesproken focuspunten. De evaluatie gaat niet alleen over hoe de leerlingen het hebben gedaan, maar de leerkracht krijgt en vraagt ook om feedback. Met behulp hiervan kan de leerkracht de lessen aanpassen. Het team van de Auris Hildernissesschool ziet deze feedback niet als kritiek, maar juist als iets positiefs: ze worden hier betere leerkrachten van. Hierdoor stelt het team zich erg lerend op. Ook de leerlingen leren op deze manier dat wanneer je je mening geeft, er iets verandert. En dat het belangrijk is om je mening te geven. Ten slotte zorgen de evaluaties ervoor dat leerlingen kritisch naar zichzelf kijken: was ik betrokken tijdens de les, en hoe komt het dat ik dit wel of juist niet was? Doordat de leerkrachten durven doorvragen, groeien de leerlingen en ontdekken ze wat ze een volgende keer anders kunnen doen, of nodig hebben om het anders te kunnen doen.

3.3. Aanpak

Verbanden leggen binnen actuele thema's

Leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) hebben veel ondersteuning nodig met betrekking tot taal. Een belangrijk deel van deze ondersteuning is herhaling, net als het leggen van verbanden. Vanuit Thinking for Learning werkt de school zoveel mogelijk met actuele thema's. In de onder- en middenbouw gaat het om de thema's vanuit de methode, waarbij de verbinding wordt gemaakt naar de actualiteit. Vanaf groep 1-2 wordt er al veel gewerkt met de begrippen 'overeenkomsten en verschillen'. Dit komt in alle jaargroepen veelvuldig terug. De vraagstelling van de leerkracht zorgt voor een andere manier van lesgeven. In de bovenbouw wordt er hoofdzakelijk gewerkt aan thema's vanuit de actualiteit. Tijdens ons bezoek waren hier mooie voorbeelden van te zien, zoals de oorlog in Oekraïne die werd verbonden aan de Tweede Wereldoorlog. Leerkrachten daagden de leerlingen uit om overeenkomsten en verschillen uit te werken. De wijze van de vraagstelling en het doorvragen van de leerkracht, zetten de leerlingen aan tot kritisch denken. "Door middel van de vraagstelling gaan de leerlingen aan de slag en gaan ze 'aan'. Hierdoor maken ze verbindingen." Door de inzet van Thinking for Learning zijn leerkrachten veel bewuster gaan lesgeven. Ze passen hun lessen aan de vragen van de leerlingen aan, waarbij wel het doel van de les in beeld blijft. Ook de methode wordt losgelaten, terwijl het doel van de les centraal blijft staan. Om taal visueel te ondersteunen, besloot de Auris Hildernissesschool – in samenwerking met de externe ondersteuner – tot aanpassing van de poster met leerspiers. Aan ieder spier is een leerspier gekoppeld en die is zichtbaar gemaakt op de poster. Daarnaast is ook de originele tekst aangepast aan de TOS doelgroep. Dit dier is terug te zien op de poster en in de vorm van een handpop, die de leerkracht gebruikt bij de introductie van de leerspier. De handpop staat symbool voor de leerspier waarmee en waaraan wordt gewerkt. Zo geeft deze uitbreiding op de poster nog meer ondersteuning aan de leerlingen van de school.

Inzicht in eigen leren

De wijze van vragen stellen is essentieel. Zo start de school vanaf groep 3 elke dag met een foto van de dag. Aan de hand van deze foto leren de leerlingen nieuwe dingen. De leerkracht stelt hierbij veel vragen en doet een beroep op het kritisch denken, doorvragen en verbindingen maken door de leerlingen. Een leerling verwoordt het als "lijnen aan lijnen maken met woorden, verbinding maken met woorden en verbinding in zinnen". De foto van de dag helpt om na te denken, sneller te leren en sneller te denken. Het maken van verbindingen is de rode draad hierin. In groep 7-8 werkt de school met de 'week van het vragenstellen'. In deze week staat het stellen van vragen centraal. Een mooi voorbeeld dat we zagen, was de voorbereiding

op een interview met een dame uit Oekraïne die nu in Nederland woont. De leerlingen voerden de opdracht in groepjes uit. Zowel de leerkracht en de assistent als de leerling vroegen tijdens de opdracht op een goede en respectvolle wijze door. Dit zorgde voor veel goede interviewvragen. De leerlingen leggen op deze manier veel verbanden en pakken eerder geleerde kennis op. Zo konden ze bijvoorbeeld goed uitleggen wat een trauma is, in relatie tot het vuurwerk met oud en nieuw en de oorlog in Oekraïne. Vanaf groep 1-2 zet de school ook het samenwerken in. Doordat de leerlingen gewend zijn om veel samen te werken en hierdoor meer fysiek bij elkaar zitten, merkt de schoolleiding dat er minder opstootjes zijn op school en tijdens het buitenspelen.

Thinking for Learning in de thuissituatie

De ouders van de leerlingen zijn meer dan tevreden over de aanpak op de Auris Hildermissschool. Zo tevreden zelfs, dat zij hun andere kinderen het onderwijs op deze school óók zouden gunnen. Een ouder geeft aan: “Er wordt niet over de kinderen gesproken, maar mét de kinderen”. De school neemt ouders en leerlingen mee in het proces. Leerlingen krijgen verantwoordelijkheid, waardoor ze ‘in hun kracht’ komen. Daardoor merken ouders thuis dat hun zoon of dochter zichtbaar meer vertrouwen heeft gekregen. Ze durven meer en kunnen meer. Ook het vermogen tot kritisch denken en reflecteren wordt thuis opgemerkt. Na een verloren voetbalwedstrijd werd een leerling niet boos. In plaats daarvan gaf hij bij zijn vader aan dat hij – ondanks het verlies – zijn best had gedaan en het naar zijn zin had gehad. Ook het leggen van verbanden en het doorvragen wordt thuis opgemerkt. Zo vroeg een leerling aan zijn vader wat het verschil is tussen een peer en een appel. Hij vroeg hierop door en legde verbanden tussen de verschillende antwoorden. Leerlingen lijken thuis ook beter om te gaan met het oplossen van problemen. Ze stellen hun ouders hardop de vraag: “Hoe gaan we dit oplossen?”. Ouders merken dat de zelfstandigheid van de leerlingen is toegenomen. Dit merken ze in de opstart van de dag, maar ook in het voor jezelf opkomen. Op school werken de leerlingen veel samen; dit zien ouders terug in de omgang met broertjes en zusjes. De school is een veilige en fijne plek voor de leerlingen. Ouders zien dat hun kind graag naar school gaat. Er zijn voor alle leerlingen persoonlijke plannen en er is extra individuele aandacht. Leerlingen durven weer meer te praten en open te zijn. Een moeder verwoordde dit heel mooi: “Je bent niet de enige met een specialiteit op school”.

3.4 Kwaliteitszorg

Klaar voor Kommentaar

De school heeft Thinking for Learning geïmplementeerd, maar nog niet volledig geborgd. De schoolleiding geeft aan een lerende organisatie te zijn. Vragen om feedback krijgt vorm door middel van de kwaliteitskaart Klaar voor Kommentaar, waarbij de K voor kwaliteit staat. De school stelt kwaliteitskaarten op en beschrijft daarin afspraken: zo gaan we het doen. Ook ondersteunen deze kwaliteitskaarten bij de borging van Thinking for Learning. Tijdens vergaderingen en studiedagen wordt het doorvragen, kritisch denken en verbinding maken bewust veel ingezet. Dit zorgt ervoor dat teamleden scherp blijven en blijven leren. De schoolleiding ziet het als een verantwoordelijkheid om te blijven investeren in de visie die de school heeft uitgezet en uitdraagt. Zij kijkt daarvoor niet alleen naar het hier en nu, maar ook waar zij naartoe wil: waar staat de school over 5 jaar en hoe ziet dat eruit? Tijdens studiedagen bereiden teamleden projecten samen voor. Hiervoor krijgt het team vooraf input vanuit de schoolleiding of de coördinator Thinking for Learning. De integratie van Thinking for Learning door de hele dag heen is belangrijk. Hier wordt teambreed aan gewerkt. De schoolleiding

luistert naar wat het team nodig heeft. Het team komt zelf met input voor het schoolplan en het jaarplan. De schoolleiding heeft zicht op de talenten van de collega's en deze worden goed ingezet.

Gedeeld enthousiasme en gedeelde visie

De Auris Hildernissesschool heeft een coördinator Thinking for Learning. Zij zorgt voor de ondersteuning van de leerkrachten en de training in Thinking for Learning tijdens studiedagen en vergaderingen. Zij bezoekt ook lessen. Waar de coördinator in het begin sceptisch was over Thinking for Learning op de Auris Hildernissesschool, is zij nu een coördinator die overloopt van enthousiasme en ideeën voor de lange termijn. Haar enthousiasme en langetermijnvisie op Thinking for learning zorgt voor een gedeeld enthousiasme onder de schoolleiders en teamleden. Het hele team draagt Thinking for Learning. Zelfs de collega's die nog maar kort op de school werken, stralen Thinking for Learning uit. Collega's krijgen de mogelijkheid bij elkaar in de klas te kijken en bereiden samen lessen voor. De leerkrachten ervaren deze manier van werken als heel prettig, maar ook als heel natuurlijk.

Doorontwikkeling

“De nieuwsgierigheid die de leerlingen door de jaren heen ontwikkelen, laten ze niet meer los.” Oud-leerlingen komen graag terug naar de school en schoolleiders zien veel meer communicatieve vaardigheden terug bij deze leerlingen dan voor de invoering van Thinking for Learning. Ook tijdens logopedische tests is er een duidelijke groei te zien bij de leerlingen voor en na de invoering van Thinking for Learning. De tests worden op diverse onderdelen beter gemaakt. Deze groei is niet één-op-één te koppelen aan de inzet van Thinking for Learning; toch is de school ervan overtuigd dat het één een gevolg is van het ander. Voor de Auris Hildernissesschool zou het een mooie doorontwikkeling zijn om de opbrengsten van de inzet van Thinking for Learning in kaart brengen. Daarnaast heeft de school nog andere mooie punten om verder uit te werken en te implementeren. De grote wens is om met een doorgaande lijn te werken, met een duidelijke opbouw van groep 1-2 tot en met groep 8. Insteek is om in alle groepen in dezelfde periode aan dezelfde onderwerpen en leerspielen te werken. De coördinator kan hierin een belangrijke rol spelen; zij kan de verbinder zijn tussen de theorie en de praktijk, en tussen de leerlingen en de collega's.

3.5 Externe gerichtheid

Waar de Auris Hildernissesschool eerst zelf op andere scholen ging kijken naar hoe die werkten met Thinking for Learning, vraagt de IJsselgroep de school nu om zelf voorbeeldschool te zijn voor andere scholen. Dit maakt de Auris Hildernissesschool trots. Zij ziet dit als bevestiging van wat zij doet met de leerlingen. In opdracht van de gemeente Rotterdam maakte de school een promotiefilmpje waarin Thinking for Learning en het project Based Learning mooi naar voren komt. Dit filmpje staat op de website van de gemeente en is gedeeld op de pabo in Rotterdam. Om de kwaliteit verder uit te dragen, organiseert de school inloopochtenden voor iedereen die geïnteresseerd is. De schooldeuren staan dan letterlijk en figuurlijk open. De school heeft een pr-coördinator aangesteld, het enthousiasme van deze collega zorgde ervoor dat de school met een artikel in het Onderwijsblad van de Algemene Onderwijsbond (AOB) heeft gestaan. De school wil haar werkwijze graag nog meer delen en heeft hier voldoende ideeën voor.

4. Procedure

Auris Hildernisschool, speciaal onderwijs heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2023-2026. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is geldig van 1 juli 2023 tot 1 juli 2026. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060

